

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

(Самойленко І. О., асистентка)

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Актуальність. У сучасному світі де використання інформаційних технологій (ІТ) стає все більш розповсюдженим, їх застосування в галузі освіти набуває особливої значущості. Інформаційні технології можуть бути ефективним засобом підвищення якості підготовки спеціальних педагогів до роботи в інклюзивному освітньому просторі.

Впровадження інклюзивної освіти є процесом, спрямованим на забезпечення сучасного та якісного навчання для всіх учасників освітнього процесу, включаючи і дітей з особливими потребами. Спеціальні педагоги є ключовими фігурами даного процесу, оскільки вони мають необхідні знання та навички для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Питання використання інформаційних технологій в процесі професійної підготовки спеціальних педагогів набуває важливого значення, особливо для ефективної організації їхньої майбутньої діяльності.

Наприклад, використання освітніх платформ, електронних підручників та інтерактивних технологій допомагає педагогам розробляти та проводити заняття, а також забезпечувати здобувачів вищої освіти доступом до актуальної та різноманітної інформації. Крім того, використання ІТ може сприяти створенню віртуальних класів та інтерактивних занять, що дозволить вивчити матеріал в спрощеному та більш інноваційному для них форматі.

Ступінь досліджуваності проблеми. Вивчення науково-методичної літератури [1, 2, 3] засвідчило, що:

- Теоретико-практична концепція інклюзії визнана фундаментальною для розробки сучасних моделей розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами, що базуються на їх повній соціалізації.

- Конкурентоспроможність молоді значно зростає в умовах інформатизації системи освіти.

- Існують безліч форм інформаційно-комунікаційних технологій, орієнтованих на поширення інформації в різних форматах (цифрові аудіо та відео, текст на веб-сторінках, віртуальні середовища, хмарні сховища та ін.)

Аналіз науково-методичних та практичних джерел дає змогу більш детально оцінити проблеми використання інформаційних технологій як засобів підвищення ефективності професійної підготовки спеціальних педагогів. Головною з них виступає недостатня кількість фахівців даної галузі, які можуть правильно використовувати та впроваджувати в освітній процес ІТ, тому питання підвищення ефективності професійної підготовки спеціальних педагогів до роботи в інклюзивному середовищі засобами інформаційних технологій залишається актуальним на сьогодні.

Мета дослідження – охарактеризувати ефективність використання інформаційних технологій в процесі професійної підготовки спеціальних педагогів до роботи в інклюзивному освітньому просторі.

Сутність дослідження. Інформаційні технології допомагають спеціальним педагогам розвивати професійні навички та компетенції у сфері інклюзивної освіти. Однією з ключових переваг використання інформаційних технологій є можливість доступу до онлайн-курсів, які надають можливість отримати нові знання та вміння, не виходячи з дому.

До інших важливих засобів інформаційних технологій, у професійній підготовці спеціальних педагогів в інклюзивному освітньому просторі, належать спеціальні платформи для спілкування та співпраці, такі як Google Meet, Microsoft Teams, Zoom тощо. Завдяки цим платформам можна спілкуватися між собою, обмінюватися досвідом, створювати спільні проекти та проводити онлайн-конференції з колегами з інших регіонів чи країн.

Також інформаційні технології дають можливість створювати та використовувати цифрові інструменти навчання, наприклад: відеоуроки, вебінари, онлайн-тренінги, інтерактивні підручники тощо. Це дозволяє спеціальним педагогам ефективно підготуватися до занять з урахуванням індивідуальних особливостей дітей та урізноманітнити методи навчання.

Для створення інтерактивних, віртуальних занять та ігор наразі популярними виступають такі навчальні ресурси та платформи, як:

Wordwall – це онлайн-інструмент для створення інтерактивних ігор, головоломок та вправ зі словами. За допомогою цієї програми педагоги можуть створювати власні ігри, які сприяють збагаченню словникового запасу та розвитку мовленнєвих навичок дітей.

Padlet – це віртуальна дошка (онлайн-стіна), яка дозволяє користувачам створювати та ділитися ідеями, зображеннями, відео та іншим контентом в режимі реального часу. Викладачі можуть використовувати Padlet для створення спільних проектів, де учні можуть додавати свої ідеї, коментарі та реагувати на інформацію, яка вже там є. Це дає нагоду додатково залучати здобувачів до дискусій та підвищувати їх активність під час освітнього процесу.

Classmill – це платформа для створення та редагування онлайн-курсів. Освітяни можуть створювати власні курси, додавати матеріали, завдання та тести для здобувачів вищої освіти, а також взаємодіяти з ними через форуми та чати. Classmill дозволяє керувати доступом до курсів та відстежувати прогрес учасників.

CLASSTOOLS – це набір онлайн-інструментів для створення інтерактивних уроків та дидактичних ігор. Можна використовувати даний сервіс для створення ігрових шаблонів, таких як "Колесо вікових категорій", а також для створення власних ігор з питань, завдань та тестів.

StudyStack – це онлайн-платформа для створення та навчання за допомогою флеш-карт. Педагоги можуть створювати власні колоди карток із запитаннями та відповідями для учасників освітнього процесу. StudyStack також дозволяє майбутнім фахівцям створювати власні картки та навчатися за допомогою ігор та тестів.

Kahoot! – це онлайн-платформа для створення та проведення інтерактивних навчальних ігор та тестів, вікторин, обговорення, опитування.

Педагоги мають можливість створювати власні тести, запрошувати учасників до гри та відстежувати їх прогрес. Kahoot дозволяє створювати завдання з питань різної складності та тематики, які виконуються з азартом та роблять навчання більш цікавим та ефективним.

Однією з важливих складових професійної підготовки фахівців для роботи в інклюзивному освітньому просторі є здатність використовувати інформаційні технології для адаптації навчального матеріалу до потреб і можливостей кожного.

Основні висновки. Отже, інформаційні технології в умовах сьогодення є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців для роботи в інклюзивному освітньому просторі. Їх використання дозволяє підвищити якість навчання, забезпечити індивідуалізацію та диференціацію процесу навчання, зменшити навантаження на педагогів і забезпечити оптимальні умови навчання для всіх учасників освітнього процесу.

Проте, необхідно зазначити, що використання інформаційних технологій не замінює важливості знань методик і теорії спеціальної педагогіки, логопедії та ін. Воно повинно бути спрямоване на підтримку і підвищення ефективності використання цих знань у практиці.

Крім того, важливо пам'ятати про необхідність постійного вдосконалення власних знань та навичок, так як прогрес інформаційних технологій відбувається щодня і навіть щогодини. Саме тому професійна підготовка спеціальних педагогів повинна бути орієнтована на розвиток компетентностей у галузі новітніх інформаційних технологій та їх використання в процесі роботи з дітьми з особливими потребами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи. : Науково-аналіт. доп. / В. Биков та ін. (за заг. ред. В.Г. Кременя) Київ: ІЦО НАПН України, 2022. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733151> (дата звернення: 09.04.2023).
2. Самойленко В. Л. Використання мультимедійних навчальних засобів на уроках фізичної культури в старшій школі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. 2015. № 129 (2). С. 49–51. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2015_129\(2\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2015_129(2)_11) (дата звернення: 24.03.2023).
3. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навч. посіб. Полтава: / за заг. ред. Ю. Г. Носенко. ПУЕТ, 2018. 261 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711366/1/СУЧАСНІ%20ЗАСОБИ%20ІКТ%20ПІДТРИМКИ%20ІНКЛЮЗИВНОГО%20НАВЧАННЯ.pdf> (дата звернення: 09.04.2023).